

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1195/2020
18.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Миливоје Судимац, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Блаце“, са седиштем у Блацу, чији је пуномоћник Сузана Васиљевић, адвокат из ..., ради поништаја анекса уговора о раду и решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 805/2019 од 31.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 805/2019 од 31.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Куршумлији П1 19/18 од 26.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи, као незаконит, Анекс уговора о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности број .. од 16.11.2006. године, закључен између тужиоца и туженог под бр. .. од 23.11.2015. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се поништи као незаконито решење директора туженог бр. .. од 21.12.2015. године и да се обавезе тужени да тужиоца врати на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 72.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 805/2019 од 31.10.2019. године, ставом првим и другим изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је усвојен тужбени захтев и поништени су као незаконити, Анекс уговора о уређењу међусобних права, обавеза и одговорности број .. од 16.11.2006. године, закључен између тужиоца и туженог под бројем .. од 23.11.2015. године и решења директора туженог бр. .. од 21.12.2015. године, и обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 157.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац био запослен код туженог на месту ... техничара од 12.08.1985. године до 30.03.2015. године, када је Анексом уговора о раду премештен на радно место ... – техничар, да би дана 23.11.2015. године, на основу достављене понуде од стране туженог и потписивања оспореног Анекса, био враћен на место ... техничара, уз навод да се то чини због потребе организације и другачијег распореда послова у ... служби. Дана 27.11.2015. године донета је Одлука о утврђивању броја запослених у Служби ... здравствене заштите туженог бр. .., којом је утврђено да је у наведеној Служби, престала потреба за радом два ... техничара, што је у складу са тада важећим Кадровским планом за Дом здравља Блаце бр. ../2013-01 од 11.04.2013. године. Тужени је на основу наведене одлуке донео Правилник о изменама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места бр. .. од 07.12.2015. године, којим је укинута радно место ... техничар. Након доношења наведеног Правилника, тужени је донео решење којим је тужиоцу престао радни однос због престанка потребе за радом запосленог услед економских и организационих промена код послодавца, с обзиром да му се није могло обезбедити обављање других послова нити оспособљавање за рад на другим пословима. Тужилац је тужбом тражио поништај Анекса од 23.11.2015. године као и решења о престанку радног односа.

По мишљењу другостепеног суда, на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је погрешно применио материјално право и одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца.

Наиме, првостепени суд је утврдио да је тужилац оспореним Анексом закљученим дана 23.11.2015. године, распоређен, односно враћен на радно место ... техничара, у време важења Кадровског плана Министарства здравља РС за туженог од 11.04.2013. године, у коме није предвиђено наведено радно место. Са друге стране, у понуди која је достављена тужиоцу тужени је као разлог премештаја на радно место ... техничара, навео другачију расподелу послова и распоређивање на друге послове.

Правилан је закључак другостепеног суда да тужени није јасно и недвосмислено навео субјективне или објективне разлоге, који оправдавају потребу за његовим премештајем, односно да разлози наведени у понуди, не представљају законске разлоге за измену уговорених услова рада.

Наиме, послодавац може запосленом да понуди измену уговорених услова рада закључивањем анекса уговора о раду, ради премештаја на други одговарајући посао, због потребе процеса и организације рада, услед постојања оправданих разлога који се тичу процеса и организације начина рада.

Самим тим, разлог премештаја запосленог, тј. распоређивање на друге послове, мора бити условљен постојањем одређених, законом прописаних и допуштених разлога, који се у самој понуди морају јасно навести и образложити.

Правилан је закључак другостепеног суда, са којим је сагласан и овај суд, да у конкретном случају, тужени у понуди није навео конкретне потребе послодавца које се тичу процеса организације рада и које би оправдавале премештај тужиоца на послове ... техничара.

Осим тога, у време достављања понуде тужиоцу и закључења оспореног анекса, важећим Кадровским планом није било ни предвиђено наведено радно место, те самим тим није ни било потребе за обављањем послова овог радног места. Наиме, тужени је само четири дана након закључења Анекса донео Одлуку о утврђивању броја запослених и у истој констатовао да је престала потреба за радом два ... техничара, на основу чега је 07.12.2015. године, донео и Правилник о измени правилника о организацији и систематизацији послова и истим угасио наведено радно место, те дана 21.12.2015. године донео и решење којим је тужиоцу, као технолошком вишку, престао радни однос.

По мишљењу овог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право из члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/05...75/14) и оценио да је тужбени захтев основан.

Наиме, цитираном одредбом прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Закон о раду не садржи критеријуме којих је послодавац дужан да се придржава при одређивању на које ће се запослене односити престанак потребе за радом, већ прописује поступак који се у том случају примењује и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленима за чијим је радом престала потреба.

Одредбом члана 171. став 1. тачка 1. истог закона прописано је да послодавац запосленом може да понуди измену уговорених услова рада ради премештаја на други одговарајући посао, због потреба процеса и организације рада, а одредбом члана 172. став 1. и 2. истог закона, прописано је да уз понуду за закључење уговора послодавац је дужан да запосленом у писаном облику достави и разлоге за понуду, рок у коме запослени треба да се изјасни о понуди (који не може бити краћи од осам дана) и правне последице које могу да настану одбијањем понуде.

По оцени Врховног касационог суда, побијани Анекс уговора о раду и решење о отказу уговора о раду произишли су из незаконито спроведене процедуре, којом је тужени учинио очигледну злоупотребу својих права. Наиме, из утврђено чињеничног стања сасвим несумњиво произлази да је у моменту премештаја тужиоца на друго радно место, 23.11.2015. године тужени већ имао сазнање да ће радно место ... техничара бити угашено, те да ће самим тим, тужилац враћањем на ово радно место, бити проглашен технолошким вишком. Такође, у образложењу побијаног решења о отказу уговора о раду, тужени није навео који су конкретни разлози услед којих је тужилац проглашен технолошким вишком, нити је образложио закључак да нема могућности да се тужилац као технолошки вишак, распореди на друге послове који одговарају њеној стручној спреми.

На другачију оцену о основаности тужбеног захтева, не утичу наводи ревизије да технолошке, економске и организационе промене представљају објективне разлоге за престанак потребе за радом тужиоца, услед којих су укинута послови које је он обављао, као и да чињеница да тужилац није прибавио лиценцу за обављање других послова, представља објективан разлог за престанак радног односа.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**